

HISTORIA ABORCJI W RZECZYPOSPOLITEJ

Autorka: Maria Pawlak

I. INFORMACJA DLA NAUCZYCIELA

<i>Czas realizacji</i> _____	45 min
<i>Krótki opis lekcji</i> _____	W trakcie zajęć uczniowie na podstawie źródeł historycznych, w tym aktów prawnych, poznają historię aborcji w Polsce. Spróbują znaleźć odpowiedź na pytanie o to, jak na przestrzeni ostatnich stu lat zmieniały się decyzje rządzących oraz nastroje społeczne w tej kwestii. Dokonają również analizy porównawczej polskiego prawodawstwa na tle innych państw w Europie i na świecie.
<i>Cele</i> _____	Uczniowie: <ul style="list-style-type: none">• udoskonalą umiejętności krytycznego myślenia,• udoskonalą pracę ze źródłami,• zbudują własne zdanie w oparciu o analizę aktów prawnych i tekstów kultury,• wzmocnią umiejętności dyskusji,• wzmocnią umiejętności pracy w grupie.
<i>Kluczowe pojęcia</i> _____	Aborcja w Polsce – II RP/ PRL/ po 1989 roku, sytuacja kobiety w ciąży, ochrona kobiety w ciąży.
<i>Wyposażenie / materiały</i> _____	<ul style="list-style-type: none">• wydrukowane teksty źródłowe,• rzutnik oraz ekran,• telefony z dostępem do internetu.

Materiały dodatkowe dla uczniów/nauczyciela:

<https://www.pismowidok.org/pl/archiwum/2020/27-formatowanie-poznej-telewizji/transformacja-i-aborcja>

<https://polona.pl/item/pieklo-kobiet,OTMwNjIxNzk/4/#item>

<https://natemat.pl/378487,aborcja-w-polsce-historia-polityka-prawo-rozmowa-z-katarzyna-wezyk>

<https://oko.press/jak-to-sie-stalo-jakie-sa-konsekwencje-30-lat-zakazu-aborcji-w-polsce>

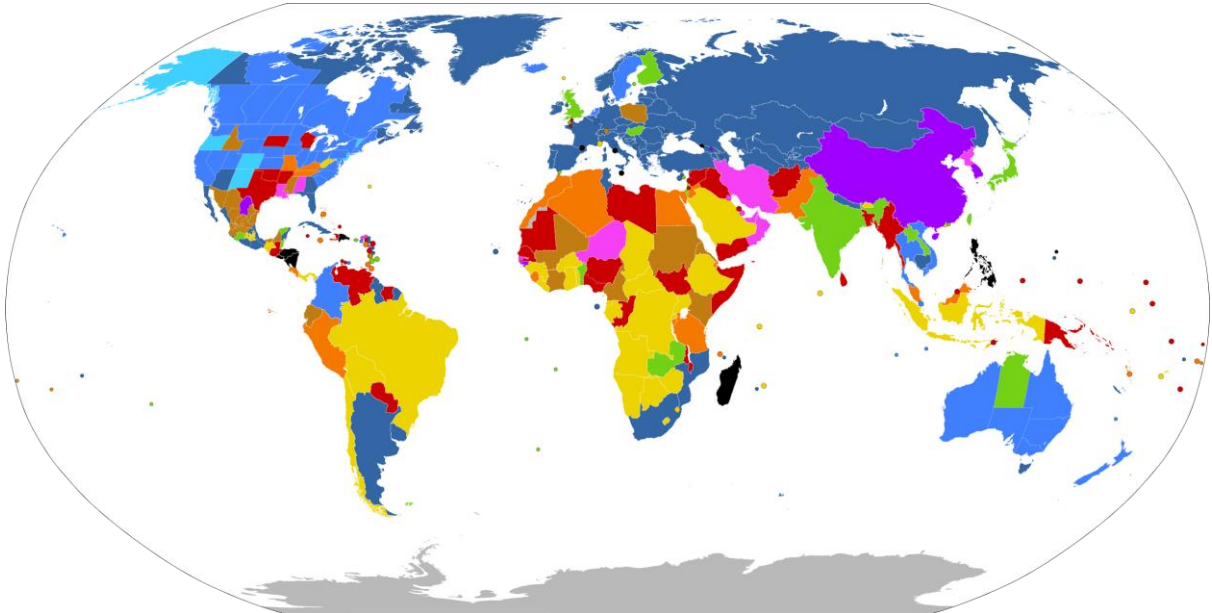
<https://apcz.umk.pl/SIT/article/download/35760/30063>

<https://spp.ka.edu.pl/aktualnosci/aborcja.pdf>

II. PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

Pokaż uczniom grafikę z mapą:

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Aborcja_w_Polsce#/media/Plik:Abortion_Laws.svg

Zapytaj, czy wiedzą, domyślają się lub mają pomysły, czego dotyczy mapa. Następnie pokaż jej tytuł i legendę.

Stan prawny aborcji na świecie: ☐

- Legalna na życzenie, bez granicy wieku ciążowego
- Legalna na życzenie, z granicą wieku ciążowego po 17. tygodniu
- Legalna na życzenie, z granicą wieku ciążowego do 17. tygodnia
- Legalna na życzenie, z niejasną granicą wieku ciążowego
- Legalna w przypadku zagrożenia życia, zdrowia fizycznego lub psychicznego matki, gwałtu*, wad płodu lub trudności socjoekonomicznych
- Legalna w przypadku zagrożenia życia, zdrowia fizycznego lub psychicznego matki, gwałtu* lub wad płodu
- Legalna w przypadku zagrożenia życia, zdrowia fizycznego lub psychicznego matki lub wad płodu
- Legalna w przypadku zagrożenia życia, zdrowia fizycznego lub psychicznego matki lub gwałtu*
- Legalna w przypadku zagrożenia życia, zdrowia fizycznego lub psychicznego matki
- Nielegalna z wyjątkiem zagrożenia życia matki
- Nielegalna bez względu na okoliczności
- Brak informacji

* – w niektórych krajach (w tym w Polsce) – również innego niż gwałt **czynu zabronionego**.
[1]

Zapytaj, czy widzieli wcześniej takie dane? Na podstawie mapy doprecyzujcie, jaki jest obecny stan prawny aborcji w Polsce.

PRACA ZE ŹRÓDŁAMI

Stosunek do aborcji zmieniał się w historii XX-wiecznego prawodawstwa. W II RP, w czasach Rzeczypospolitej Ludowej oraz w latach transformacji obowiązywało różne prawo. Podziel uczniów na 4 grupy. Każdej z nich rozdaj po jednym tekście źródłowym wraz z pytaniami. Poproś, aby uczniowie na podstawie źródeł odpowiedzieli na pytania:

1. Kiedy powstał ten dokument?
2. Jakie są główne założenia tego aktu prawnego?
3. W jakich okolicznościach kobieta może dokonać aborcji?
4. Jakie są konsekwencje zabiegu usunięcia ciąży?

Tekst dla grupy pierwszej:

Kodeks Karny Makarewicza z 1932 roku od art. 230

<https://iura.uj.edu.pl/Content/63/PDF/Kodeks%20karny%201932.pdf>

Tekst dla grupy drugiej:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19560120061/O/D19560061.pdf>

Tekst dla grupy trzeciej:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19930170078/O/D19930078.pdf>

Tekst dla grupy czwartej:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220001138/O/D20221138.pdf>

Omów z uczniami na forum teksty oraz ich odpowiedzi.

PRACA Z FILMEM

Zobaczcie wspólnie film podsumowujący zebrane przez nich zagadnienia.

https://youtu.be/d_yYkG3C42s

Film powstał w 2016 roku, od tego czasu toczy się społeczna dyskusja dotycząca aborcji. Kolejnym zadaniem uczniów będzie wyszukanie informacji w sieci, jak obecnie wygląda stan prawny aborcji w Polsce. Mogą wykonać to zadanie samodzielnie lub w parach.

DYSKUSJA

Po wykonaniu tego ćwiczenia zaangażuj dyskusję na temat obecnej sytuacji związanej z przerywaniem ciąży w Polsce.

